

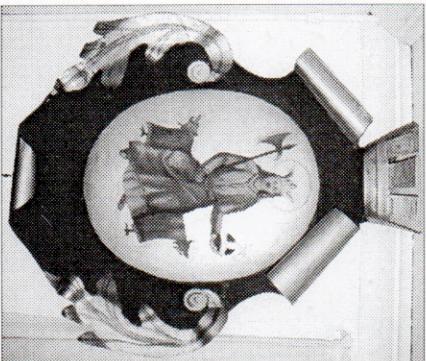
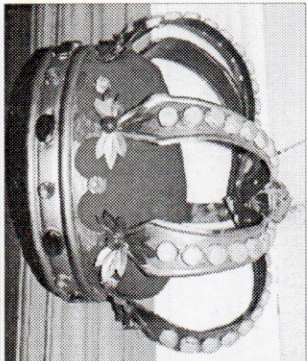
Ur museisamlingarna

Prov på artisten Georg Nyströms konstnärliga ådra, kan ses om man besöker övervåningen på Bergströmska gården. I ett hörnrum hänger en stor kungakrona och en sköld med Torshällas stadsvapen.

Stommarna är säkert tillverkade vid brodern Carls bleckkärlfabrik, som hade många duktiga plåtarbetare.

Kronan, som är förgylld och belagd med ädelstensimitationer, är av den typ som Nyström använde att kröna sina stora dekorationer med. När kung Oscar var här och invigde järnvägen vid Nyby 1895, kan man på gamla foton se hur husen var dekorerade med fanor och långa girlanger.

För att hedra kungen hade Nyström hängt en kungakrona över huvudingången. Och på berget ovanför Nyby bruk stod kungens monogram i jätteformat, prydd med en kungakrona.

Vapenskölden med S:t Olof sittande på en tron, föreställer två ulvar, över vilka en mantel har lagts. Ulvarna representerar här hedendomen,

men genom att sitta på dem håller han hedendomen borta. Detta är Georg Nyströms tolkning av legenden om den helige Olof, som var kung i Norge och som lät döpa sig i Frankrike.

Efter sin död år 1030 blev Olofs kvarlevor skinsatta i Nidaros domkyrka, där han en kort tid därefter helgonförklarades.

Äplet med korset symboliserar hans övergång till den kristna tron, medan yxan representerar makten.

S:t Olof blev många medeltidagillenskyddshelgon. Så var det här i Torsharg där det äldsta gillet kan spåras till slutet av 1200-talet. När Torsharg blev stad 1317 var det S:t Olofs gilles sigill, som gällde som stadens officiella sigill.

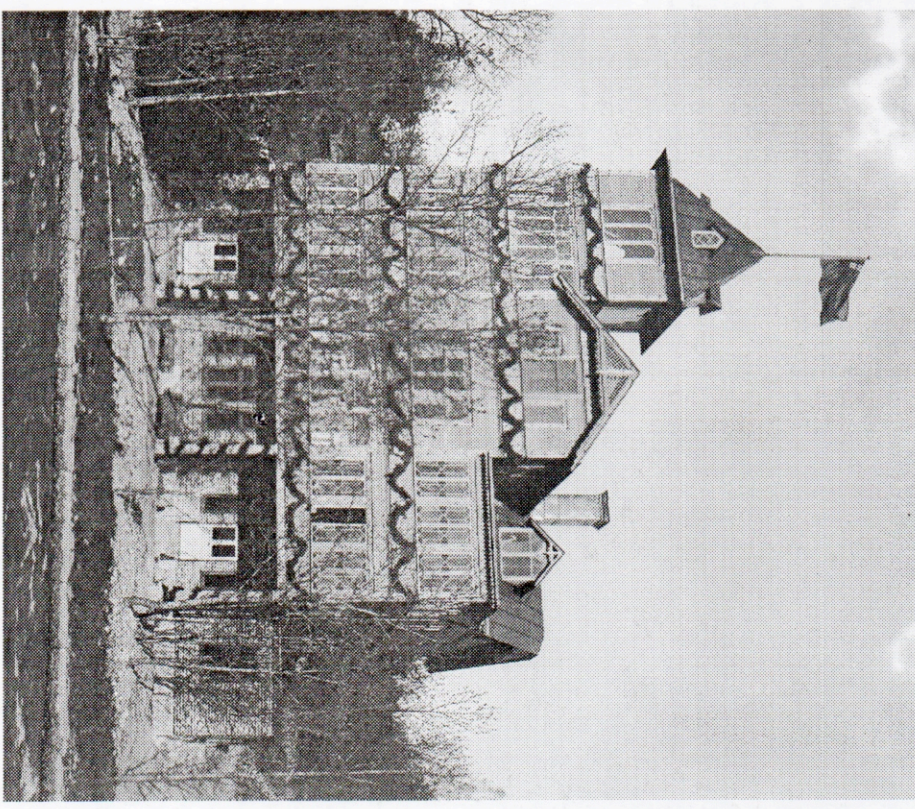

S:t Olof

Medlemsblad för hembygdsföreningen

S:t Olofs Gille i Torshälla

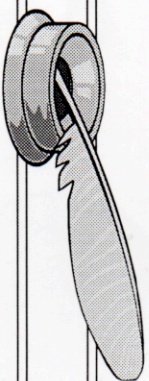
Årg 12 Nr 4 2002

Höglundska villan

Dekorerad för invigning
På taket vajar unionsflaggan

Från Redaktionen

Redaktionen står nu beredd att sammanställa årets sista S:t Olof. Vi har precis vänt årets näst sista blad i almanackan och kan skriva november. Grå, regnig och trist? Knappast så här i början. Blå himmel, sol och lagom kyligt. Vad bättre kan man önska. Men vi får snart se vad resten av månaden har att bjuda på.

Bergströmska gården sover inte sin vintersonn om någon trodde det. En eftermiddag i veckan är det fullt liv då trädgårds- och museikommitéerna dyker upp. Även om själva trädgården ligger i vinterdvala så är det annat som skapas om hand på gården som rör museiverksamheten eller som t ex att pynta till advent och jul till glädje för förbipasserande som kastar en blick genom de upplysta fönstren.

Detta nummer kommer att bli ett slags temanummer kring Georg Nyström som dekoratör och tidningen kommer att fyllas av bilder som visar vilken fantasi och skicklighet som utmärkte denne mångsysslare.

I annons både i vår egen tidskrift och i Torshälla runt kan Ni läsa att vi kommer att hålla öppet på gården 2 Adventsamtidigt som Kul i Jul pågår uppe på ston. Då kommer Annika från Blomster Verkstaden att visa hur man binder girilangser och kransar till julen. Tror Du Dig inte om att kunna göra det själv så passa på att köpa av henne! Vi tror att det kommer att bli mysigt på gården med glögg framför elden på gården i Bagarstugan, kaffe med lussekatter i julpyntad gård, tomtebesök och försäljning.

På drängkammaren lyser fliens lampa och allt mer material till boken Tors-

hålla ABC samlas dag för dag i datorn.

Det är hög tid eftersom utgivningsdagen om ganska precis ett år kryper allt närmare. Vetskapen om allt arbete en bokutgivning för med sig under det sista året börjar nog hjärntrusten känna det en smula pressande. Är det något Du tycker bör skrivas om ta snarast kontakt med Margaretha L. tel 35 68 83.

Som kanske någon minns beslutade vi på årsmötet om ändring av årsavgiften för 2003. På annan plats i tidningen kan Ni läsa om detta. Med detta önskar vi Er alla En God jul!

Redaktionen

JUL PÅ BERGSTRÖMSKA GÅRDEN 2 SÖNDAGEN I ADVENT KL 11-16

Glögg med pepparkaka vid
öppen eld i Bagarstugan

*

Kaffe serveras i julpyntad anrik miljö
Hustomten vandrar omkring
på gården

*

Blomster Verkstaden visar hur man
binder kransar och girilanger

*

Försäljning och loppis

*

Torshälla Hembygdsförening
S:t Olofs Gille

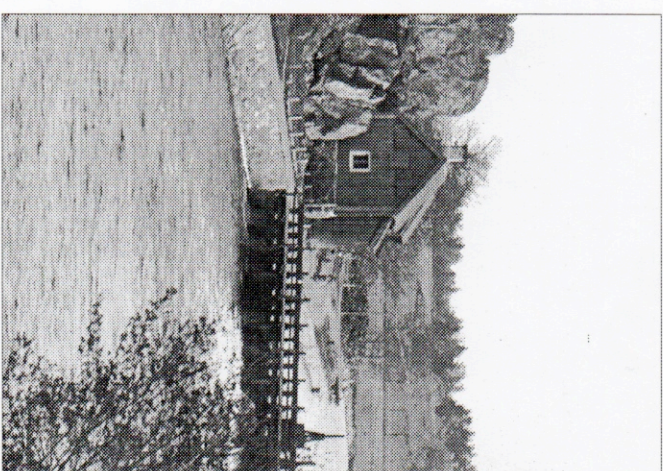
Studieförbundet Vuxenskolan

En ung mans syn på Torshälla år 1857

Glasnästorsonen Carl Henrik Scherдин från Vasterås var född år 1841. Vid 15 års ålder började han sporadiskt föra dagbok som visar både ljusa och mörka sidor av en ung människas liv under bryningsåren mellan barn- och vuxenlivet. Det var skolans brutala sätt att banka in kunskaper med hjälp av björkris och andra tillhyggen. Det handlade också om den första födelskelsen, så hemligt att han måste koda detta med ett hemgjort skiffer. Han berättar också om första gången han rakade sig, om konflikter med andra pojkar som ej gick på Vasterås högre elementäröververk, vidare om resor och utflykter och om kometen som skulle komma och förstöra jorden men som aldrig visade sig.

Så här berättar Carl Henrik om en resa han företog sig under sommaren 1857. "Jag har ätven varit ute på en lusttur till under sommaren, nämligen till Thorshälla och Eskilstuna. Jag var bjuden af Farbror Kjelberg. Ångfartyget gick kl 9 fm - kl 10 gick Farbror och jag ned i salongen och åt frukost - man smörjde sig med bliffstek och ägg. Kl 11 ankom vi till Thorshälla. Det var den sämsta stad som jag har sett. En enda gata utgjorde hela staden, den var visserligen lång men den var så byaktig att man knappt kan tänka sig värre. Blott några små gränder voro på båda sidor om henne.

Vi gingo, så snart vi kommit i land, igenom staden till den lilla ångbåten Eskil, (som går emellan Thorshälla och Eskilstuna). Den blev så fullastad med Meniskor, att jag trodde att den skulle sjel-pa. Än går i en sådan krök att när man har färdt halfväga till Eskilstuna, tycker man, att man kommer till Thorshälla igen. Vi kommo derföre ej heller dit förr än omkring kl 1. Det var en stor och gentil Stad, nästan sådan som Westerås. Jag

Dammen vid holmen och Holmberget.
I bakgrunden skymtar Lärkbyrgan.

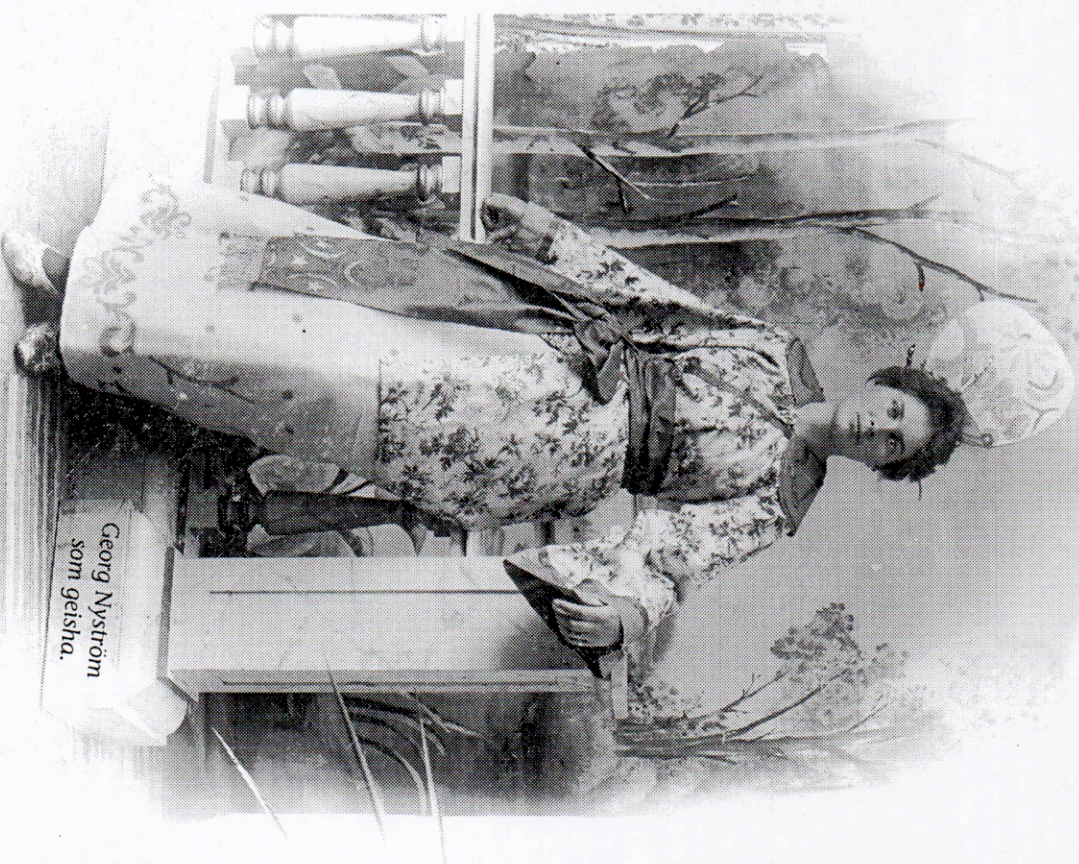
var inne och fick se hela Munkells mekaniska verkstad, hvilket var ganska roligt att få se. Vi foro tillbaks till Thorshälla kl 5, och kl 7 foro vi med Westerås hem."

Den unge skolgossen hade inte mycket till övers för Torshälla! Men på grund av att kanalen ännu inte var byggd var man tvungen att promenera genom hela staden förbi fallen för att resa vidare med båt.

Bryggan där sällskapet gick ombord på ångbåten Eskil låg söder om Holmberget och äldre Torshällabor känner till den som Lärkbyrgan.

Margaretha Lindén

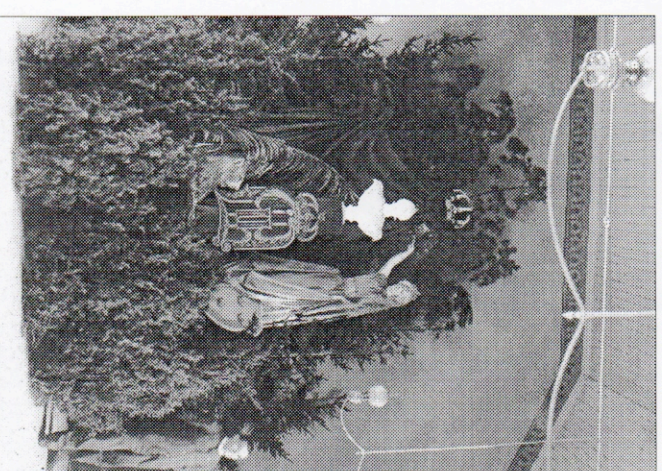
Georg Nyström

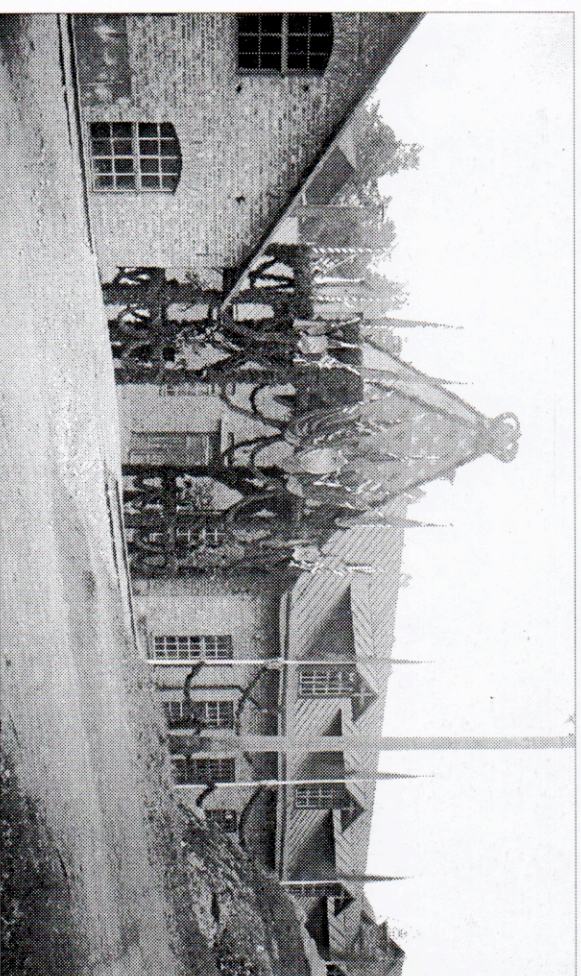
Artist & Dekorator

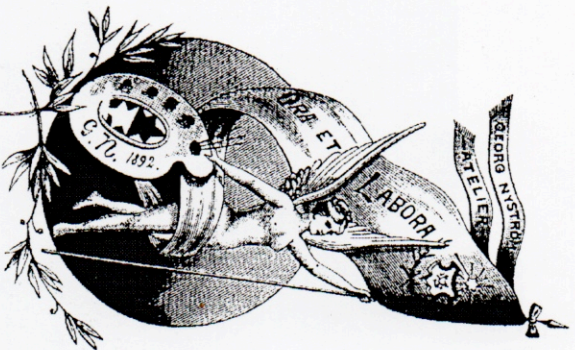
En originell mångsysslare

En ansenlig del av Georg Nyströms livsverk har bevarats åt eftervärlden om än i slitet och förfallett skick, som en mängd glaspåtar och standar, eller parkanläggningen på Holmberget. Men en betydande del av hans konstnärliga verksamhet var tillfälliga dekorationer vid exempelvis invigningar och jubileer, ibland även sk tablåer vid basarer och fester. Torsåhlav kyrka dekorerades ideellt vid alla högtider av den djupt religiöse konstnären. Några av dessa skapelser finns åtminstone bevarade på bild. Vid Oscar II besök för invigningen av Norra Södermanlans järnvägar år 1895 utförde Nyström sina största och mest påkostade dekorationer, från Drottninggatan och stationen i Eskilstuna till Nyby station. Vid Nyby Bruk restes en äreport åt Konungen (bilden nedan) och på Nybybergets topp stod Oscar II monogram i jätteformat. Bilden till höger är tagen i Missionshuset och troligen från förberedelserna till firandet av Konungens 25 års jubileum som regent.

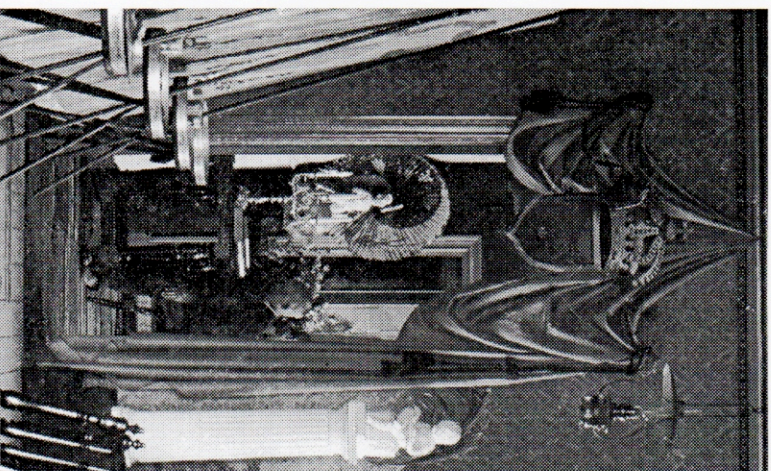
Text: Anders Elsberg Foton: Georg Nyström

Orå et Labora, bed och arbeta lyder de-
visen på Georg Nyströms "logotyp" från
1892.

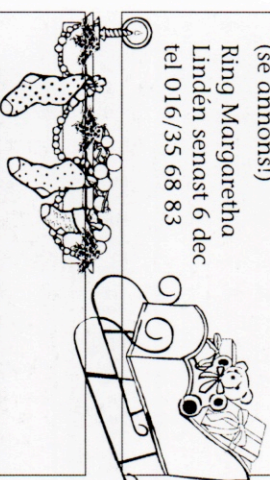
Två interiörbilder från atelien på Stor-
gatan 17 med dekorationer i Nyströms
mycket personliga, men samtidigt tids-
typiska stil.

LOPPISSAKER

Har Du något, gamla julbetonat,
att skänka till vårt loppis eller
försäljningsbord 2 Advent
(se annons!)

Ring Margaretha
Lindén senast 6 dec
tel 016/35 68 83

Årsavgiften 2003

Årsmötet beslutade om förändrad
medlemsavgift för år 2003
100:- enskild medlem
125:- för familj

För att spara porto bifogar vi
inbet.kort för 2003 redan nu

Kassören

forts från sid 8

Torshälla har fortfarande S:t Olof på sitt
stadsvapen. Vapnet visar S:t Olof stående
i en båt. Båten symboliserar den kristna
kung Olof i sitt vikingaskepp, efter sin
omvändelse i Frankernas land.

Vapenskölden med S:t Olof använde
Georg Nyström bl a vid landshövding-
ens besök i Torshälla 1907. Skölden var
då placerad över ingången till rådhuset.
Det finns en bild bevarad från landshöv-
dingsvisitationen där stadens styrande
och landshövdingen står uppställda för
fotografiering framför rådhuset.

De två nämnda föremålen som hänger
på museet, är båda ett bevis på Georg
Nyströms mångsidighet, och förmåga att
anpassa sig till den tidens nationalroman-
tiska ideal.

Bernt Pettersson

Torshälla hembygds- förening S:t Olofs Gille

Syrelse:

Rune Jonasson, älderman	tel 35 52 98
Lars Nystedt, v älderman	tel 35 87 59
mob 070-65 52 885	
Lilian Andersson, gärdeman	tel 35 65 15
Marianne Farving, skrivare	tel 35 64 63
Ingnd Pettersson	tel 35 65 43
Eva Königsson	tel 34 49 50
Clas Hammarbäck	tel 35 87 30

Suppleanter:

Gunnbritt Eriksson	tel 35 60 98
Björn Mave	tel 35 50 43

Sysselman:

Östen Belin	tel 35 87 03
-------------	--------------

Musikkomitté:

Lars Nystedt	tel 35 87 59
mob 070-65 52 885	

Arkivkomitté:

Bernt Pettersson	tel 35 65 43
------------------	--------------

Trädgårdskomitté:

Ingnd Pettersson	tel 35 65 43
------------------	--------------

Aktivitetskomitté:

Margaretha Lindén	tel 35 68 83
-------------------	--------------

Redaktion S:t Olof:

Marianne Farving, Bernt Pettersson, Margaretha Lindén	
--	--

Medlemsavgift:

100:- enskild, 125:- familj. Postgiro: 26 81 47-6	
---	--

Bergströmska gården – hembygdsgården
Lilla gatan 12. Tel: 016-35 50 76
Torshälla hembygdsförening S:t Olofs Gille
c/o Lilian Andersson Eklundavägen 2,
644 30 Torshälla

Museet öppet torsdag maj-september
kl 14-16. Övrig tid visning för grupper
efter beställning per tel 016-35 68 83.